

7 каstryчніка — Дзень Канстытуцыі СССР

ПРАЛЕТАРЫ УСІХ КРАІН, ЯДНАІЦЕСЯ!

Гомельскі Універсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ
І ПРАФКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 25 (619) Субота, 5 каstryчніка 1985 г. Газета заснавана ў верасні 1980 года. Выходзіць раз у тыдзень Цэна 2 коп.

ДЭМАКРАТЫЧНАЯ, НАРОДНАЯ

Як вялікае і радаснае свята адзначаю савецкія людзі восень гадавыя прыняціа новай Канстытуцыі СССР — Асноўную Закону нашай дзяржавы.

Канстытуцыя СССР замацавала гісторычны рубеж у руху Краіны Саветаў да камунізму — падбудову развітога сацыялістычнага грамадства. У ёй вызначаны задачы сацыялістычнай агульнаароднай дзяржавы, замацаваны асновы эканамічнага і грамадска-палітычнага ладу СССР, права, свабоды і абавязкі савецкіх грамадзян, будова СССР як шматнцыянальной дзяржавы, парадак арганізацыі і дзеянасці дзяржаўных органаў. Канстытуцыя нашай краіны пераканаўца падчарджае, што камунізм будзе самым дэмакратычным метадам, пры актыўным сяродомом удзеле шыроких народных мас.

Гісторычнае творчасць мас ахоплівае ўсе галіны нашага жыцця. Але асабліва ярка яна праўляеца ў дзеянасці Саветаў народных дэпутатаў, які складаюць палітычную аснову СССР. Яны ўтвараюць народам, у іх уваходзяць яго прадстаўнікі, ва ўсей сваёй дзеянасці Саветы ажыццяўляюць волю народа. Так, 24 лютага 1985 года ў Вярхоўны місісіп Саветы БССР выбраны 86054 дэпутаты. Сярод іх 3966 членуі кандыдату у члены КПСС, 42853 жанчыны, 18766 членуі БЛКСМ. У Гомельскай вобласці два маладыя прадстаўнікі Валяніца Баханова — краўчыха Рагачоўскага РКБА і Міхал Багданавіч — трактарыст саўгаса «Рэчыцкі» выбраны дэпутатамі Вярхоўнага Савета СССР, 16 — Вярхоўнага Савета БССР, звыш 5 тысяч выбраны дэпутатамі мясцовых Саветаў.

Прыймаючы ўдзел у работе Саветаў, маладыя вучыцца кіраўца сучаснай вытворчасці, глыбока ўнікае ў пытанні камуністычнага будаўніцтва.

У Саветах народных дэпутатаў — ад мясцовых да Вярхоўных — прадстаўлены ўсе галіны народнага грамадства, працоўныя ўсія наўпачы і народнасць краіны, што харктарамуе сапраўдны дэмакратызм Саветаў. Сёння ў СССР налічваецца больш 50 тысяч Саветаў. Іх дэпутатамі з'яў-

ляюцца звыш 2,3 мільёна савецкіх грамадзян. Яшчэ 31 мільён чалавек утвараюць грамадскі актыў Саветаў. Такога паднадзядзя народна і яго прадстаўнічых органаў німа і ў адной капіталістычнай краіне. У кангрэсе ЗША, напрыклад, 174 бізнесмены і банкіры, 38 буйных фермераў, 95 прадзенты членуі Кангрэса — прадстаўнікі белай часткі амерыканскага насельніцтва. Калі палавыні членуі Кангрэса з'яўляюцца ўладальнікамі акций у паўмільёна доллару і больш. Натуральна, прывілеі міліярдэрў і міліярдераў яны і адстаяваюць. Іх не хвалюе той факт, што больш 35 мільёну грамадзян ЗША жывуть за «мяжой беднасці», 3 мільёны з'яўляюцца бяздомнымі, а сирод бесправных 44 прадзенты складае моладзь ва ўзросце да 25 гадоў.

Важным звязком у сістэме сацыялістычнай дэмакратыі з'яўляюцца грамадскія арганізацыі — савецкія прафсаюзы. У радах якіх налічваецца звыш 136 мільёну чалавек, гэта амаль 95 прадзенту ўсіх працоўных (у індустрыяльных развітых капіталістычных краінах гэты паказыч складае прыкладна 30 прадзенту, а ў ЗША толькі 19).

Камісіям, народным кантрольнім, прадпрыемчым калектывамі адпаведнасці са сваімі статутнымі задачамі прымаюць ўздел у кіраванні дзяржаўнымі і грамадскімі спраўамі. Цяпер больш 70 кіраўнічых функцый адміністрацыі прадпрыемстваў не можа ажыццяўляць без згоды прафсаюзных камітэтаў.

Вышэйшым сэнсам дзеянасці Камуністычнай партыі былі і застаюцца клопаты аб добрачынстве народа. Як і прадбачыў У. І. Ленін, карэннае пераўтварэнне харктарамі праці і ўласнасці дазволіла пры сацыялізме реальная дань гарантаваць працоўны фундаментальныя права і свабоды. Праца, жыццё, ахова здароўя, адпачынак, адукацыя, сацыяльнае забеспеччэнне, карыстанне дасягненнямі культуры, наука-технічнай і мастацкай творчасці — усё гэта канстытуцыйнае гарантавана і забяспечваецца дзяржавай.

У Беларусі, як і ва ўсім краіне, ажыццёўлены буйныя мерапрыемствы па павышэнню дзяржавы на душу насельніцтва ў 1984 годзе ў па-

раўненні з 1979 годам узраслі на 13 прадзенту. Сярэднемесячная заработка рабочых і службовых узрасла за гэты час з 114 да 166 рублёў, а аплаты працы калгасінай — на 44 прадзенты і склала 147 рублёў. Толькі ў мінулым годзе насельніцтва нашай рэспублікі атрымала выплаты і льготы з грамадскіх фондаў сплаківания на суму 4,8 мільярда рублёў.

Бясплатны ў нашай краіне ўсе віды адукацыі, на якую маюцца права грамадзян СССР. Цяпер практычна ў кожнай савецкай сям'і ёсць людзі, якія вучаніца ў ВНУ і тэхнікумах, вучылішчах, або закончылі іх. А вось у ЗША ў мінулым годзе расходы на патрабы адукацыі скараціліся на 22 прадзенты, нягледзячы на то, што краіна па ўзроўні пісьменнасці займае 49 месца ў свеце.

Гарантуючы кожнаму савецкому чалавеку широкія права і свабоды, сацыялістычнай дэмакратыі прадугледжвае вялікую арганізаванасць і дысцыпліну працоўных, строгае захаванне імі закону і ўстаноўленых праўлін.

Ленінскімі клопатамі аб умацаванні дзяржаўнай, працоўнай і выкананай дысцыпліны, на кожным участку вытворчасці, на ўсіх сферах кіравання праеканты рапэнты красавіцкага (1985 г.) Пленума ЦК КПСС. У сваіх выступленіях на супстрэтах у ЦК КПСС з ветэранамі стаханоўскага руху М. С. Гарбачоў адзначыў, што «сёння партыя ўзяла курс на паскарэнне сацыяльна-жаночнага развиція краіны, наука-технічнага прагресу, на неадступнае умацаванне дысцыпліны! прагнені ўсім».

Святкаванне восмай гадавіны Канстытуцыі СССР супадае з адказнымі перыядам у якіх Камуністычнай партыі, дзяржавы, усюго народа — падрыхтобкай да XXVII з'езда КПСС. Сустракі яго высокімі прападобнымі ласягнямі, паспехамі, завяршыліся бягучую пяцігодкові і ў тым самым забяспечылі членічныя старта наступнай — у гэтым бачань савецкіх людзей свой патріятычны абавязак.

А. РУБАН,
дацэнт кафедры гісторыі
СССР і БССР

МЕДАЛІ—ВЕТЭРАНАМ ПРАЦЫ

Рашэннем абласнога Савета народных дэпутатаў ад імя Прэзідiuma Вярхоўнага Савета СССР група членуі ўніверсітэцкага налектыву ўзнагароджана медалямі «Ветэран працы». Яго ўдастоены прафесары: загадчык кафедры мінералогіі і агульнай геалогіі В. А. Вахрушав і Г. А. Кузнецоў з гэтай жа кафедры, А. С. Калугін з кафедры фізіялогіі чалавека і жывёлі, прарэктар па наука-техніцы М. В. Навучыцель, загадчык кафедры вылі-

чальнай матэматыкі і праграміравання В. П. Рубан, дацэнт кафедры гісторыі КПСС У. П. Ксянізоў, асистэнты Н. В. Болкава з кафедры філософіі, бібліограф Ф. П. Аўраменка, работнік гаспадарчай часткі У. С. Даніленка, А. Л. Кусінава, З. Б. Бабіцкая, пенсіянеры Г. Г. Альчинка, Н. М. Пакатапіна.

Медалі ветэранам працы былі ўручаны на ўрачыстай абстаноўцы на пасяджэнні Савета ўніверсітэта.

З УЗНАГАРОДАЙ!

За шматгадовую плённую работу па праагандзе марксіс-ка-ленінскай тэорыі і палітыкі КПСС, удзел у камуністычным выхаванні працоўных вялікая група работнікаў і здзяяліцнага фронту Гомельшчыны ўзнагароджана бюро аўкома КП Ганаровай Ленінскай граматай, настольным медалём праагандыста, Ганаровымі граматамі аўкома КПБ і абласнога Савета народных дэпутатаў.

Сярод удастоеных Ганаровай Ленінскай граматы — кіраўнікі метадалагічнага савета, дацэнт кафедры наука-технічнага кіравання ўніверсітэта Аляксандра Пятроўна СМОЛІНА.

НА ПЕРШЫХ ЗАНЯТКАХ

1-га каstryчніка ў актавай зале ўніверсітэта адбылася першыя заняткі для праагандыстаў і слухачоў усіх форм марксіс-ка-ленінскай адукацыі па праграме новага наука-учылішча. Яны прыйшли па тэмам «Усе магчымасці і рэзэрвы на паспехавае выкананне плану 1985 года і сацыялістычных абавязкаў», да-

стойную сустречу XXVII з'езду КПСС».

Перад прысутнымі з уступным словамі выступіў наставнік сакратара парткома па іздзяліцнай работе Г. Д. Ветлугаў. Затым з вялікай увагай быў высланы ўзвод на лекцыю кандыдата эканамічных наукаў А. І. Канашэвіча.

ВІНШУЕМ!

Рэкторат, партком, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, кафедра педагогікі і псіхологіі

гігора віншуюць асистэнта Лытко Аляксандра Аляксандравіча з зацярпдзяньем яго ВАКам у вучонай ступені кандыдата педагогічных наукаў.

Iмі ганарыцца універсітэтам

У кожнага чалавека ўжо ў дзяцінстве ёсь сая мара. Хлопчыкі ўяўляюць сябе настаяўтамі, лётчыкамі-выпрабавальнікамі або смелымі пакаральнікамі ветрау, дзяўчынкі — сцярдзесамі, актрысамі, толькі авабязкоў кіназоркамі...

Неяк так сталася, што Лена абразала свой шлях адразу. Яна вельмі рана навучылася чытаць. У два гады ведала алфавіт і пачала складаць першыя слова, а ў трэці падпісала свой ложак: «Лена караваць». Праз год пачала вучыць «пісьменнасці» сваю меншую сястрычку Таню і суседскіх дзяўчынак.

Усё гэта адбылося не выпадкова. Лена бачыла як над школьнымі сышткамі па вечарах схілеца маці, як улюблёні гаворыць пра родную літаратуру тата. І Раіса Васільеўна і Мікалай Мікалаевіч Войнаў — бацькі Алены — у свой час закончылы філалагічны факультэт Гомельскага педагогічнага інстытута імя В. П. Чкалава. У 1952 годзе атрымалі дыплом аб вышэйшай адукцыі і дэйдуя Мікалай Назарэвіч Войнаў. Цяпер ён — выдатні народны асветнік СССР і БССР, неаднаразовы дэлегат настаўніцкіх з'ездаў, лепши настаўнік малакампектных школ не толькі на Веткаўшчыне, але і ў республіцы. Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт закончылі бацьківі браты, родзіць маці. Увогуле педагогічны стаж дынастыі Войнаў, іх сваякоў падыходзіць ужо да трох стагоддзяў.

Першым мудрым дарадцам для Алены — маленькай настаўніцы — стаў дэйдуя на мамінай лініі Васіль Ануфрьевіч Цібабаў. Амаль сорак гадоў выкладаў ён матэматыку і да выхаду на пенсію быў назіраным дырэктарам Барыкіўскай сярэдняй школы Светлагорскага раёна. Валікі жыццяліл, унікальны чалавек па ведах, Васіль Ануфрьевіч паўсядзённа даваў сваёй учніцы урокі дабрых, харастаў, любіў да сваёй Радзімы.

Таму выпускніца СШ № 43 г. Гомеля Алене Войнаў — і не вагалася пры выбары сваёй будучай прафесіі. Яна цвёрда вырашыла і даўшы несці сямейную педагогічную эстафету, паступіла на гісторыка-філалагічны факультэт ГДУ, каб стаць выкладчыцай беларускай і рускай мовы і літаратуры.

...Дзе цягніцца? Гэта далёка не рытарычнае пытанне. Матэматыкі або фізікі скажуць, што ў іх. Ім пасправаўшы пірэзьці бібліятэку і шмат хто яшча! А што ж філолагі?

— Цяжка, — сцвярджае Алене і тут жа дадае: — Цяжка вучыцца толькі на «выдатна». А інакш я і не ўяўляю. Вучыцца ж на

УЗЫХОДЖАННЕ

пасрэдна, цягніцца ў хвасце можна без асабіўкі напругі на кожным факультэце.

З Аленай мы ў саборускіх адносінах з пачатку вучобы. Па шчырасці, я заслужыла імі здэйдулося і нават зайдрошчы ўсе працэзы. На лекцыях яна — уся угары і засяроджана на сабору. Дома штодзённа заседжаеца да глыбокай ночы, і яшчэ, мабыць, не было ніводнага выпадку, каб яна чагосяці не паспела зрабіць. Калі гаворыць пра галоўнае захапленне Алены, дым гта-чытанье. Без кнігі я не ўяўляю сваю сілбруку. Тэлевізор гледзіць і то з книгай у руках.

— А я інакш не магу, — тлумачыць Алену. — Чытаю многа, а ведаць хачу яшчэ больш. Восі і стараюся трациць на чытанне ўвесі магчымы час.

Пры ўсёй свай памяркоўніці Алене надзвычай жывая дзяўчына. Шмат увагі ўдзяляе грамадскай работе. У вучыбскіх гады ўжо з восьмага класа была сакратаром камітэта камсамола школы. Сёння яна — стараста акаадэмічнай групы, добры помочнік выкладчыку.

Алене зрабіла першыя ірокі і ў студэнцкай вазуці. У Нежыні і Рызе яна ўдзельнічала ў студэнцкіх наўуковых канферэнцыях. Тээзы аднаго з яе наўуковых дакладаў апублікаваны.

Некі мы разгаварыліся наkoncі таго, што ў наўку падабаеца і якая з наўку больш за ўсё па душы. Кры-

ху падумаўшы, Лена сказала:

— На пытанні маладых вучоных «У якой наўку лепш сябе выяўліць?» акадэмік П. Л. Капіца адказаў: «Галоўнае не дзе, а ў якога вучыцца». Я думаю, што ўзорам аддавацца наўку, пастаяннай незадзякаеўнісці моіх быць наўковай дзеянісці доктара філалагічных наўук, прафесара, загадынка кафедры беларускай мовы на ўніверсітэце Уладзіміра Вацільевіча Аксеніна. У таніх, як ён, мы і павінны вучыцца.

...Мары, актывенасць і пажыўлівайшая праца. Узвесці буды вучобы, якія складаюцца не з адных перамог і радасцей. І паступовае ўзыходжанне да віршын майстэрства. Ступенка за ступенка, наўспенна, але падвойнена, назаўжды.

За спіўкі ужо два гады вучобы ва ўніверсітэце. У запісніку — толькі выдатныя адзнакі. Прыўслі павага, прызнанне. Алене Войнаў заслужана назначана стыпендыя імя Янкі Купалы. І ёсць цвердая ўпэўненасць, што сёняшнія студэнткі-камсамолкі стаўці дастойнай працаўніцай вялікай сімейнай дынастыі педагогаў.

С. СІНЯГРЫБАВА,
студентка 3-га курса
гісторыка-філалагічнага
факультэта.

НА ЗДЫМКУ: купалаўская стыпендыянтка Алене Войнаў.

Фота А. Сянцюрова.

У падрыхтоўцы вы-
сокакваліфікаваны х
кадра на гісторыка-
філалагічным факуль-
тэце вялікую дапамогу
аказваюць вядучыя
вучоныя рэспублікі.

НА ЗДЫМКУ: сак-
ратар-акадэмік АН
БССР, акадэмік АН
БССР М. В. Бірзыла
кансультант студэнт-
засноўца па тэмах
абраних ім дыплом-
ных работ па беларус-
кай мове.

Фота У. Чысціка.

Рэха працоўнага семестра-85

ПАСЯБРАВАЛІ З «ДРУЖБАЙ»

Жаночы футболь, напэуна, адзін з самых маладых відаў спорту. Але ў нашы атракцыёны ён атрымаў дадоўку і надзеінку прапіску. І калі б па ім праводзіўся чэмпіянат горада, мы бы на мініту не задумваўшыся, высталаў сваю каманду. Як зрабілі мы гэта на занальнім фестывалі будатрада.

Наши дзяўчыні тады перамаглі ўсіх і занялі ганарове першае месца. Гледачам, відома, запоміліся галі, прыгожа забітвы Светлай Дарычынскай, мужніца і упэўненасць нашага варатарам Светы Табакоўчай, якая не працисціла ніводнага мяча.

Дружба са спортам дапамагла нам і ў працы. Трэці семестр мы правялі на Гомельскім плюдагородскім кансервавым заводзе. Аблугувалі лініі, дзе выпускаліся розныя сокі, вареніе, і таму спачатку на заводе з недаверам паглядалі на маленькі і кволкі з выгляду дзігут. Але хутка недавер гэты зник. Мы поўнасцю асвоіліся са складанай спецыялізаванай працаўчасці. А Галия Чаркас, Віка Піньк, Зіга Ноўкі сталі працаўніцы па вышэйшаму цаўртварту разраду.

Цяжка выдзеліць перадавікоў. Усе працаўніцы дружбы, якія аднаўляюцца да каманды Акрамія асвоіўнай работы, паспелі дапамагчы ў рамонце школ №№ 26 і 46, дзея-

чых пляцоўк ЖЭК-8, аказвалі дапамогу ветэранам. Для дзіцячага сада № 97 сабралі кнігі. У выхадны дні выязджалі за горад. Нарыхтавалі 45 тон сена, сабралі 15 кілаграмаў лекавых трав.

На тым памятным фестывалі будатрада мы пазнаўміліся з байкамі інтэрнацыональнага атрада «Дружба», які працаў на калгасе імя Урыцкага. І пасябравалі з імі. І хоць у «Дружбе» былі струдні з розных краін і наставілі наўгароднага мяча.

Не забудзенца і вясёлае свята даждынак на калгасе імя Урыцкага. Для перадавікоў «Жыць-85» разам з байкамі «Дружбы» мы падрыхтавалі цікавы канцэрт.

Наші байкі падтрымілі ініцыятыву атрада «Дружба» і адзін дзень адпрацавалі ў фонду дапамогі народу Эфіопіі, які пашыріў ад засухі.

Шкада было разыўвацца з новымі сабрамі, са студэнцкімі летам, але мы ўпэўнены, што наперадзе ў нас новыя сустрачы, дружба працягніцца.

А. ГАУРЫЛАВЕЦ,
камандзір атрада
«Маладёжны»
матэматычнага
факультэта.

Святлана Акуліч і Галіна Працко, якіх вы бачыце на здымку, упершыню апрацоўлі форму байкоў будатрада прайшоўшым летам, сталі членамі дружнай калектыву СВА імя Міхaila Marosa biallagichnaga fakulteta. З усіх шчырасцю могуць сказаць дзяўчыні, што ім пашанцавала: быць байкамі атрада, які мае свае добрыя цікавы традыцыі, неаднаразова за выдатны поспех ў працы ўпэўненасць, — вялікі гонар.

Свой першы працоўны семестр правялі Галія і Света ў саўгасе «Кісцяні». Рагачоўскага раёна на ўборцы зерневых. Працаўніцы стараліся так, каб не адсташаць ад «ветэранаў» атрада. А на наступнае лета яны зноў авабязково паедуть у гэты ўзбуджальнік.

УЗНАГАРОДА БАЛГАРЫ

З першага да апошняга дні Вялікай вайны прайшоў яе цяжкімі дарогамі, неаднаразова глядзеў у очы смерці былы саінструктар, а ціпер маёр у адстаўцы, прафесар кафедры фізіалогіі чалавека і жывёлін Аляксей Савельевіч Калугін. За баявы подзвіг ён удастоены ордэну і медалёў. А. С. Калугін удзельнічаў і ў вызваленні ад ворага Румыніі і Балгарыі. Аб брағнай дапамозе савецкіх воініў не забываюць наши замежныя сабры. Сведчаннем гэтага стала і узнаямілікай Аляксея Савельевіча медалём Балгарскай Народнай Рэспублікі «40 гадоў Перамогі над гітлерскімі фашызмам». Медаль быў дасланы ў венкікат, дзе за ўрачыстай абстаноўцы ўручылі яго былому франтаўшкі.

(Наш кар.).

